

การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริม
ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
THE DEVELOPMENT OF SUPPLEMENTARY READING MATERIALS ON
TRAVEL TO SAMPHRAN TO ENHANCE THE ABILITY OF READING
FOR MAIN IDEA FOR PRATHOMSUKSA 6 STUDENTS

อภิเชษฐ์ เทศเล็ก *

Aphichet Theslek *

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุด ท่องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาครประสิทธิ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2559 จำนวน 40 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) กำหนดระยะเวลาในการทดลอง 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ หนังสือส่งเสริมการอ่าน ชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าที (t-test) แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent)

ผลการวิจัยพบว่า :

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.63/82.67
2. ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

* Master of Education Program in Thai Language Teaching, Department of Curriculum and Methodology, Faculty of Education, Silpakorn University

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

คำสำคัญ : หนังสือส่งเสริมการอ่าน, การอ่านจับใจความสำคัญ

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to develop supplementary reading materials on travel to Samphran to enhance the ability of reading for main idea for Prathomsuksa 6 students to be the efficient standard criterion of 80/80 2) to compare the ability of reading for main idea for Prathomsuksa 6 students before and after study by supplementary reading materials on travel to Samphran. And 3) to study the opinion of student about using the supplementary reading materials on travel to Samphran. The samples was 40 students of Prathomsuksa 6 Nakprasith school. Sampran district. NakhonPathom province of Academic year 2016. They were selected by simple random sampling. The experiment was taken 2 weeks, 4 times per week, total 8 times. The research instruments were 1) supplementary reading materials on travel to Samphran 2) learning management plans 3) test of student ability of reading for main idea and 4) questionnaires to investigate student's opinions by using the supplementary reading materials on travel to Samphran. The data were analyzed by mean ($\bar{x}$), standard deviation of items (S.D.) and t-test dependent

The research findings were as follows :

1. The supplementary reading materials on travel to Samphran to enhance the ability of reading for main idea for Prathomsuksa 6 students had the efficient standard criterion of 81.63/82.67.

2. The ability of reading for main idea of Prathomsuksa 6 students after learning higher than before learning been statistically significant at the .05 level.

3. The sample student was opinions at high agreement level about management learning using the supplementary reading materials on travel to Samphran.

Keywords: Supplementary reading materials, Reading comprehension.

1. บทนำ

ภาษาไทยนอกจากจะเป็นเครื่องมือในการสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน ใช้เป็นภาษาราชการใช้ในกิจการงานต่าง ๆ แล้ว ภาษาไทยจึงยังมีความสำคัญในการเรียนการสอนทุกระดับชั้น กล่าวคือ การเรียนทุกวิชาต้องใช้ภาษาไทยเป็นสื่อ เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ ไม่ว่าจะเป็นการพูด อธิบาย การฟังหรือการอ่านตำราต่าง ๆ การเรียนการสอนภาษาไทยมิได้มุ่งหวังให้นักเรียนอ่านออก เขียนได้เพียงอย่างเดียว หากมุ่งหวังให้นักเรียนนำความรู้ ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ และใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี รวมทั้งต้องรักษาภาษาไทยไว้ในฐานะที่เป็นสมบัติของชาติด้วย ดังนั้น ผู้ที่มีความสามารถใช้ภาษาไทยได้ดีย่อมมีโอกาสเรียนรู้ได้ดีกว่าคนอื่น

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ซึ่งผู้เรียนต้องได้รับการฝึกฝนให้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้ง 4 ทักษะ คือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียน ในบรรดา 4 ทักษะดังกล่าวนี้ การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นมากในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพราะปัจจุบันนี้วิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆ ได้เปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ข้อมูลต่างๆ ในชีวิตประจำวันจะต้องอาศัยการอ่าน จึงจะสามารถเข้าใจ และสื่อความหมายกันได้ นักการศึกษาของไทยและต่างชาติเห็นพ้องต้องกันว่า การอ่านมีความสำคัญสำหรับนักเรียน เพราะกิจกรรมการเรียนทุกอย่างประมาณร้อยละ 80-90 ต้องอาศัยการอ่านเป็นสำคัญ การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ เนื่องจากการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ ต้องอาศัยการอ่านเป็นสำคัญ จึงจะสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ (Phramaha Kamphon Khunangkaro, 2559 : 255) ดังนั้น ในการเรียนการสอนจึงจำเป็นต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านและพัฒนาให้นักเรียนสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาต้องทำอย่างสม่ำเสมอ สำหรับการอ่านที่เป็นพื้นฐานและเป็นประโยชน์ต่อการแสวงหาความรู้ คือ การอ่านจับใจความสำคัญ ดังที่ แวมมยุรา เหมือนนิล ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้นและเป็นพื้นฐานที่สำคัญมากสำหรับการอ่านในระดับที่สูงต่อไป (Vaewmayura Muannin, 2541: 17)

แม้ว่าการอ่านและการอ่านจับใจความสำคัญจะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ และถูกกำหนดให้เป็นเนื้อหาในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยมาอย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่พบว่าการอ่านยังเป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข คือ นักเรียนไม่มีนิสัยรักการอ่านและไม่ชอบอ่าน ดังที่ ณรงค์ฤทธิ์ ศักดาณรงค์ ได้กล่าวไว้ว่า ปัญหาที่นักเรียนไม่ชอบอ่านและไม่มีความรักการอ่านเป็นการนำไปสู่ปัญหาขั้นพื้นฐาน คือ การฟัง การพูด และการเขียนไม่ก้าวหน้า เนื่องจากการอ่านเป็นพื้นฐานในการฟัง การพูด และการเขียน และถ้านักเรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านจะทำให้มีประสิทธิภาพในการฟัง การพูด และการเขียนตามไปด้วย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดห้องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาครประสิทธิ์ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุด ท่องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน

3. ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการวิจัย แบบหนึ่งกลุ่มทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest Posttest Design) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาครประสิทธิ์ จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2559 จำนวน 9 ห้องเรียน ซึ่งจัดนักเรียนแบบคละความสามารถ รวมทั้งสิ้น 386 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาครประสิทธิ์ อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2559 จำนวน 1 ห้องเรียน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่มได้ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/3 มีนักเรียน 40 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน ตัวแปรตาม คือ ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญและความคิดเห็นของนักเรียน ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ

ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา และแบบแผนการวิจัย

ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างเครื่องมือ

2.1 หนังสือส่งเสริมการอ่านชุด ท่องเที่ยวเมืองสามพราน จำนวน 4 เล่ม โดยผู้วิจัยสร้างหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลท้องถิ่นของอำเภอสสามพรานที่มีอยู่เดิมโดยอิงเนื้อหาที่มาจากคำขวัญและข้อมูลของอำเภอสสามพราน เพื่อนำมาพัฒนาเป็นหนังสือส่งเสริมการอ่านจำนวน 4 เล่ม คือ เล่มที่ 1 เมืองสามนายนครปฐม เล่มที่ 2 พุทธสถานวัดไร่ขิง

เล่มที่ 3 หลากหลายสิ่งที่ตอนหว่าย เล่มที่ 4 ล่องเรือไปในทำจัน มีค่าประสิทธิภาพดังนี้ การหาประสิทธิภาพรายบุคคล ได้ค่าประสิทธิภาพ 67.50/68.89 การหาประสิทธิภาพเป็นกลุ่มเล็ก ได้ค่าประสิทธิภาพ 77.22/78.89 การหาประสิทธิภาพภาคสนาม ได้ค่าประสิทธิภาพ 80.33/81.44 แล้วจึงนำหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.2 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน จำนวน 4 แผน เวลา 8 ชั่วโมง ที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องและเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.96– 1.00

2.3 แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยมี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 คนได้เท่ากับ 1.00 จากนั้นหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบวัดทักษะโดยได้ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และได้ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.21 ขึ้นไป และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR – 20 ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

2.4 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน แบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ จำนวน 10 ข้อ โดยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นใน 3 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศในการเรียน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านประโยชน์และการนำไปใช้ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าเท่ากับ 1.00

ขั้นที่ 3 ขั้นทดลอง

ก่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญก่อนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัยมี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แล้วตรวจให้คะแนน โดยข้อถูกให้ 1 คะแนน ข้อผิด 0 คะแนน จากนั้นดำเนินการทดลอง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนด้วยตนเอง ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น จำนวน 4 แผน รวม 8 ชั่วโมง เริ่มทดลองจัดการเรียนรู้ ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ตามกำหนดให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ (Post-test) ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pre-test) แต่ใช้วิธีการสลับข้อ แล้วตรวจให้คะแนน หลังจากการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน ให้ผู้เรียนทำแบบสอบถามความคิดเห็น

ขั้นที่ 4 ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำคะแนนมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยการทดสอบ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มมีความสัมพันธ์กัน วิเคราะห์ผลความคิดเห็นของนักเรียน โดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5. ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุด ท่องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการวิจัยดังนี้

1. หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.63/82.67
2. ทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน ในภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

6. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านชุด ท่องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.63/82.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพรานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ เป็นเนื้อหาสาระเกี่ยวกับท้องถิ่นของนักเรียนเองทำให้นักเรียนเกิดความสนใจมากขึ้น อีกทั้งภายในหนังสือประกอบไปด้วยเนื้อหาที่น่าสนใจ ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ภาพประกอบสวยงาม และมีสีสันที่สวยงามเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน สามารถดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ Banjong Vansuriya (2530) ที่ว่า การใช้แหล่งข้อมูลท้องถิ่นเป็นสื่อในการเรียนรู้เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง กระตุ้นให้เกิดความสนใจอยากรู้ อยากเห็นอยากค้นคว้าไม่เบื่อหน่ายในบทเรียน
- ทั้งนี้ หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพรานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นนั้น

มีองค์ประกอบที่สนับสนุนให้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.63/82.67 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ 1.1 เนื้อหา และกิจกรรมคำถามท้ายเล่มที่ไม่ซับซ้อน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ตรงกับความสนใจของผู้เรียน สามารถส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้น ดังที่ เสริมศรี หอมทิมวารกุล ได้กล่าวถึงขั้นตอนการอ่านจับใจความสำคัญไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) อ่านเรื่องราวผ่าน ๆ โดยตลอดเพื่อให้รู้ว่าเรื่องนั้นว่าด้วยเรื่องอะไรบ้าง จุดใด ตอนใด เป็นจุดสำคัญของเรื่อง 2) อ่านให้ละเอียดทำความเข้าใจให้ชัดเจน ไม่ควรหยุดอ่านระหว่างเรื่องเพราะจะทำให้เข้าใจไม่ต่อเนื่อง 3) อ่านซ้ำตอนที่ไม่เข้าใจ และตรวจสอบความเข้าใจในข้อความบางตอนให้แน่นอนและถูกต้อง 4) ตอบคำถามสั้น ๆ อะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ หรือทำไฉน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง 5) เรียบเรียงใจความสำคัญของเรื่องด้วยตนเอง และ Ajjari Kongcharoenket (2540) ได้สรุปลักษณะของหนังสืออ่านประกอบที่ดีไว้ว่า หนังสืออ่านประกอบที่ดีต้องมีเนื้อหาตรงกับความสนใจ ความต้องการของเด็กและช่วยส่งเสริมความรู้ของเด็กในด้านต่าง ๆ เนื้อเรื่องมีความสนุกสนาน ชัดเจน เหมาะสมในการใช้เป็นเครื่องกระตุ้นให้อยากอ่าน เป็นหนังสือที่อ่านเข้าใจง่าย ใช้ภาษาที่ดี ขนาดของเรื่องไม่สั้นหรือยาวเกินไป มีภาพประกอบและชื่อเรื่องสอดคล้องกัน ตัวอักษรที่ใช้เหมาะสมกับวัยของเด็ก

1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น เกม และเพลง กิจกรรมตอบคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการนำเสนองานกลุ่ม ที่ทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมตลอดกิจกรรม ปัญหาที่พบจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้จากการสังเกต และสอบถามกลุ่มทดลอง เนื่องจากในขั้นตอนการหาประสิทธิภาพแบบเดี่ยว พบว่ามีค่าประสิทธิภาพอยู่ที่ 67.50/68.89 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ จากการสังเกตและสอบถามนักเรียนกลุ่มทดลอง พบปัญหาคือ เวลาที่ใช้ในการเข้าร่วมกลุ่มทดลองของนักเรียนไม่พอเนื่องจากต้องร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนด้วย อีกทั้งนักเรียนยังไม่เข้าใจเรื่องข้อสอบประเมินค่าเท่าที่ควร โดยครั้งต่อมาในการหาประสิทธิภาพกลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้ขออนุญาตผู้บริหารสถานศึกษาให้นักเรียนกลุ่มทดลองในขั้นตอนนี้เข้าร่วมกลุ่มการทดลองได้เต็มเวลาโดยไม่ต้องเข้าร่วมกิจกรรมของทางโรงเรียนชั่วคราว อีกทั้งอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการทำข้อสอบประเมินค่าให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพบว่ามีความมีประสิทธิภาพอยู่ที่ 77.22/78.89 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จากการสังเกตและสอบถามนักเรียนกลุ่มทดลอง พบปัญหาคือ ชั่วโมงที่ใช้ในการทดลองตรงกับคาบเรียนสุดท้าย ทำให้นักเรียนไม่ตั้งใจทำข้อสอบ เพราะมีความกังวลที่จะต้องเดินทางกลับบ้านให้ตรงเวลา ซึ่งปัญหาในขั้นตอนนี้ ตรงกับปัญหาที่พบในขั้นตอนการหาประสิทธิภาพแบบเดี่ยว ผู้วิจัยจึงแก้ปัญหาโดยเปลี่ยนชั่วโมงทดลองจากคาบเรียนสุดท้าย มาเป็นคาบเรียนในช่วงเช้า เพื่อหลีกเลี่ยงความเร่งรีบของนักเรียนกลุ่มทดลองภาคสนาม และดึงสมาธิให้อยู่ในกิจกรรมการทดลอง ซึ่งพบว่ามีค่าประสิทธิภาพอยู่ที่ 80.33/81.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพรานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบวัดทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการจัดการ

เรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพรานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ สูงกว่า ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพรานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าการนำหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพรานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เป็นนวัตกรรมที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เป็นเพราะการที่ผู้วิจัยมีกระบวนการในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความที่เป็นระบบ โดยการสร้างแบบทดสอบที่ครอบคลุม เนื้อหาจากนอกชั้นเรียน และเนื้อหาในแบบทดสอบยังไม่เกี่ยวข้องกับหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพรานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญที่นักเรียนได้อ่าน เพื่อจะได้วัดความสามารถในการอ่านจับใจความที่แท้จริง โดยข้อคำถามได้กำหนดให้มีการวัดระดับพฤติกรรม ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินค่า ซึ่งสอดคล้องกับ Sunanta Mansettavit (2543: 83-90) ที่ได้เสนอทักษะเพื่อเป็นแนวทางการสอนอ่านจับใจความสำคัญไว้คือ 1) ทักษะขั้นพื้นฐาน ทักษะการอ่านขั้นพื้นฐานนั้นเกี่ยวข้องกับการลำดับความคิดนักจิตวิทยาการอ่านจึงได้นำหลักของบลูม (Bloom) มาประยุกต์ใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์ทางการอ่านไว้ 6 ชั้น คือ ขั้นที่ 1 จำ เป็นขั้นเริ่มแรกของการอ่านที่สมองจะต้องจำเรื่องราวให้ได้จำความหมายของคำให้ คำจำกัดความของคำยาก จำชื่อตัวละครและเหตุการณ์สำคัญ การที่ครูจะรู้ว่ามีนักเรียนมีความจำเรื่องที่อ่านได้มากหรือน้อยก็ใช้วิธีการตั้งคำถามเรื่องที่อ่าน หรืออาจให้สะกดคำ บอกความหมาย หรือบอกคำจำกัดความ ขั้นที่ 2 เข้าใจ เป็นขั้นที่ผู้อ่านสามารถจำเรื่องที่อ่านด้วยคำพูดของตนเองได้ เข้าใจความคิด ถ้อยคำ ประโยค และข้อคิดสอนใจ สรุปเรื่องเป็นแนวคิดโดยใช้คำพูดของตน ดังนั้น การที่ครูจะประเมินนักเรียนว่ามีความเข้าใจมากหรือน้อย ควรตั้งคำถามให้มีการเล่าเรื่อง และเรียงลำดับของเรื่อง ขั้นที่ 3 นำไปใช้ เป็นขั้นที่ผู้อ่านควรมีการฝึกนำถ้อยคำ ประโยค และเหตุการณ์ที่ได้จากการอ่านไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นใหม่หรือนำไปแก้ปัญหาในวิชาอื่นๆ ดังนั้น คำถามที่ใช้มักที่จะกำหนดเป็นสถานการณ์ให้ผู้อ่านพิจารณาในการนำความรู้มาใช้ ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ เป็นขั้นที่ผู้อ่านแยกองค์ประกอบย่อยของแนวคิดที่ได้จากการอ่าน การรู้จักแยกความหมายของคำที่มีความหมายหลายอย่าง สามารถบอกได้ว่าองค์ประกอบใด มีความสัมพันธ์กันหรือไม่เกี่ยวข้องเลย ขั้นที่ 5 สังเคราะห์ เป็นขั้นที่ผู้อ่านรู้จักสรุปแนวคิดของเรื่อง ค้นหาลักษณะ โครงสร้างที่คล้ายคลึงกับเรื่องที่เคยอ่าน สุภาษิตหรือคำพังเพยที่มีความหมายเปรียบเทียบใกล้เคียงกัน อีกทั้งยังสามารถสรุปแนวคิดที่เหมือนกันและแตกต่างกันได้ด้วย ขั้นที่ 6 ประเมินค่า เป็นขั้นสูงสุดของการคิดที่ให้อ่านรู้จักตัดสินใจเรื่องที่อ่านว่าอะไรคือส่วนที่เป็นเท็จ พิจารณาและ ค้นหาคุณค่าที่ปรากฏในเรื่อง เพื่อฝึกให้อ่านรู้จักสังเกตการณ์ใช้ถ้อยคำ การบรรยายที่ทำให้เกิด ภาพจน์ตลอดจนความประทับใจอื่น ๆ ที่ได้จากการอ่านเรื่อง อีกทั้งเนื้อหาที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นในหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพรานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญนั้น เป็นเนื้อหาที่เรียงลำดับจากง่าย ไปหายาก เพื่อพัฒนาผู้เรียนทีละลำดับขั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Pannee Ch,Jenjit (2550: 136) ที่กล่าวถึงลักษณะทางสติปัญญา (Cognitive Characteristics) ของเด็กระดับประถมศึกษาตอนปลาย ไว้ว่า วิธีที่ดีที่สุดในการสอนให้เด็กพัฒนาถึงขีดความสามารถคือ การให้เริ่มทำจากสิ่งง่ายๆ แล้วค่อยๆ ยากขึ้นเป็นลำดับ

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพรานสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ โดยภาพรวมเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.790 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.38 เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายคำถาม พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน ช่วยปลูกฝังและจูงใจให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพรานทำให้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ มีระดับความคิดเห็นโดยรวมเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.98 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.16 รองลงมาคือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพรานให้บรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและน่าสนใจ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพรานทำให้นักเรียนเกิดนิสัยรักการอ่าน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.83 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.38 และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.80 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.41 ตามลำดับ แสดงว่านักเรียนมีความพึงพอใจและเห็นด้วยกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญทุกรายการในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนชอบและให้ความสนใจ เพราะทำให้นักเรียนได้ผ่อนคลายความเครียดจากการเรียนในหนังสือเรียนและแบบฝึกหัดเดิมๆ อีกทั้งยังได้รับความรู้ ความบันเทิงควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จินตนา ไบกาซูยี ที่กล่าวถึงธรรมชาติของเด็กว่า ธรรมชาติของเด็กนั้นจะชอบฟังนิทาน และอ่านเรื่องราวจากนิทาน ซึ่งหนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้นั้น มีกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน โดยเริ่มจากการออกแบบ การสำรวจและกำหนดเนื้อหา การสร้างคำถามท้ายเล่ม การออกแบบภาพประกอบ จึงทำให้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดท่องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ มีความน่าสนใจและช่วยปลูกฝังจูงใจให้นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียน ตามที่ทฤษฎี สิริเวชกุลและปานบุญ สิริเวชกุล ระบุ

ว่า หนังสือที่ดีสำหรับเด็กต้องเป็นหนังสือที่อ่านแล้วสนุกสนานเพลิดเพลิน มีเทคนิคการพิมพ์ที่สวยงาม ขนาดของตัวอักษรและรูปเล่มเหมาะสมกับเด็ก ต้องมีภาพประกอบเกือบทุกหน้าซึ่งภาพประกอบต้องมีสีสันสวยงามสอดคล้องกับเรื่องที่อ่าน รวมถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดห้องเที่ยวเมืองสามพราน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ มีกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งเกมการศึกษา และเพลงประกอบบทเรียน กิจกรรมถาม ตอบ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการนำเสนอผลงาน ที่จัดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ ช่วยสร้างบรรยากาศที่ท้าทาย น่าติดตาม และไม่น่าเบื่อ ทั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากเรื่องที่ง่ายไปหายาก คอยกระตุ้นให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมกับกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับเทคนิคของคุนิน (Kounin, อ้างถึงใน พรธณี ช.เจนจิต) (2550: 23) ที่สรุปว่า นักเรียนจะให้ความสนใจและความร่วมมือในการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ถ้าการดำเนินกิจกรรมของครูเป็นไปอย่างต่อเนื่องและราบรื่น โดยนักเรียนมีความคิดเห็นตรงกันว่า มีประโยชน์ต่อตนเอง และเหมาะสมที่จะใช้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

8. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัย ตามที่เสนอไปแล้วข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. การทำแบบทดสอบภายใน 1 ชั่วโมง อาจทำให้นักเรียนเกิดความเหนื่อยล้าและเครียด เนื่องจากต้องทำงานแข่งกับเวลาเพื่อให้งานสำเร็จในเวลาที่กำหนด ดังนั้นจึงควรเพิ่มเวลาตามความเหมาะสมของผู้เรียน

2. นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อาจจะยังไม่มีความเข้าใจในเรื่องการทำข้อสอบแบบประเมินค่าเท่าที่ควร ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรให้คำแนะนำ และสาธิตตัวอย่างที่ถูกต้องให้กับนักเรียนก่อนเริ่มทำการทดสอบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทดลองสร้างพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่าน เพื่อส่งเสริมความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญ ที่เกี่ยวกับข้อมูลท้องถิ่นอื่น ๆ เพิ่มขึ้นเพื่อให้ข้อมูลดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องและใกล้ตัวผู้เรียนมากขึ้น

2. ผลการศึกษาครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการอ่านจับใจความสามารถส่งเสริมและพัฒนาได้ ดังนั้นจึงควรมีการนำวิธีการนี้ไปใช้ในระดับชั้นอื่น เนื่องจากการอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะจำเป็นที่นักเรียนจะต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

References

- Ajjari Kongcharoenket. (2540). **Life Experience Supplementary Reading Books Production for 2nd Grade Elementary Students** Bangkok: Kasetsart University.
- Banjong Vansuriya. (2530). Free Selective Science Subject Production in Accordance With 2551 First Secondary Education Curriculum (improved 2533) by using local knowledge in Lampang Province **(Master's thesis)**. Chiangmai: Chiangmai University.
- Nawaphon Kopwitthayakun. (2558). Model of Participation of Reading Habits Activity Supporting For Primary School. **Journal of MCU Social Science Review**, 5(2), 233 – 244.
- Noppawan Sirivejjakul and Panboon Sirivejjakul. (2548). **Sort Stories for Children and Youth**. Bangkok: Max Printing house.
- Panee Ch,Jenjit. (2550). **Learning and Teaching Psychology**. Nantaburi: Geat Education.
- Phramaha Kamphon Khunangkaro. (2559). Human Resource Development In Buddhist Approach. **Journal of MCU Social Science Review**, 5(2), 387 – 396.
- Runghapa Issarent. (2555). Story Book Development for Teaching 10 National Health Principles to the 5th Grade Elementary Students of Wat Klangbangkaew School,Nakornpatom **(Master's Thesis)**. Nantaburi: Sukhothaitammatirat Open University.
- Sunanta Mansettavit. (2543). **Principle and Method of Reading Thai Language**. Bangkok: Thaiwattanapanich.
- Vaewmayura Muannin. (2541). **Reading for Main Ideas**. Bangkok: Chomromdek Printing.

